

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — — — — — Tel. 140.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NE SOGLASJA V ANGLEŠKI VLADI Pred odločitvijo o razpustu parlamenta in razpisu novih volitev — Grožnja liberalnih ministrov z izstopom iz vlade

London, 30. sept. V ponedeljek se je vršilo posvetovanje ministrov o razpisu novih volitev. Pet ministrov se je izjavilo zanje, štirje pa proti. Nasprotniki novih volitev so Snowden, sir Samuel, lord Sankey in lord Reading. Vsi liberalni ministri so odločeni izstopiti iz vlade, ako bi prišlo do novih volitev. Na drugi strani pa so liberalci pripravljene popustiti v carinskem vprašanju, ako bi se vlada izrekla proti novim volitvam. Za večeraj je bila sklicana nova seja ministrskega sveta.

London, 30. septembra. AA. Listi poročajo, da bosta liberalna ministra lord Reading in sir Herbert Samuel odstopila, če bo vlada sklenila razpustiti parlament. Ministra sta se za to odločila na izrecno zahtevo Lloyda Georgea, ki je zopet prevzel, čeprav bolan, vodstvo liberalne stranke. Včeraj popoldne je kralj sprejel ministrskega predsednika Macdonalda. Po avdienci se je sestal ministrski svet v spodnji zbornici.

Politični krogi menijo, da bo parlament razpuščen kljub liberalni opoziciji. Vlada pa ne bi stopila pred volice z vprašanjem uvedbe carin, marveč bo le zahtevala proste roke za sestavo nove vlade.

Zahteve delavske stranke

London, 30. septembra. AA. Prihodnji teden bodo predložili vsakoletni konferenci delavske stranke, ki bo v Scarboroughu, 27 načrtov resolucij, ki bodo predstavljale program delavske stranke v primeru parlamentarnih volitev. Delavska stranka se izreka v teh resolucijah proti uvedbi zaščitnih carin in obsoja vsak poizkus dvigniti funt sterling na zlato pariteto. Nadalje zahteva nadzorstvo ali nacionalizacijo premogovne industrije, podjetstva, nadzorstvo nad bančnim sistemom ter sklicanje mednarodne konference za finančno in gospodarsko sodelovanje. Med drugim predlaga novo ureditev problema vojnih dolgov in reparacij z zahtevo, naj se črtajo. Končno se izreka za radikalno znižanje oboroževanja z mednarodnim dogovorom, za povzračanje podpor brezposelnim in ukinitje vladnih odredb za štednjo.

Snowden o zalozah zlata

London, 30. septembra. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je zakladni kancelar Snowden odgovarjal na celo vrsto interpelacij o gospodarskem položaju. Izjavil je, da so imale Združene države 9. septembra 5 milijard dolarjev zlatega denarja, vseh pa približno 350 milijonov dolarjev, ki so v obtočku. Od meseca junija so narasle ameriške zlate rezerve za 197 milijonov dolarjev.

Francoske zlate rezerve so znašale 8. septembra 58.575 milijonov zlatih frankov. Povečale so se od 19. junija dalje za 2050 milijonov frankov. Skupno imata obe državi 7.295 milijonov zlatih ali za 495 milijonov funtov sterlingov. V zadnjih treh mesecih se je povečala njuna zlata zaloga za 277 milijonov dolarjev ali 57 milijonov funtov sterlingov. Cenijo, da je zlatega denarja na svetu okrog 12 milijard dolarjev, tako da imata ti dve državi približno 60 odstotkov vsega zlatega denarja.

Lordska zbornica odobrila program štedenja

London, 30. septembra. AA. Lordska zbornica je sprejela v prvem čitanju zakonski načrt o štednji. Jutri bo razpravljala o njem v drugem in tretjem čitanju. Lord Malchett je predložil zakonski načrt, ki določa ureditev urvoza. Ta predlog so včeraj čitali prvič.

Vladni predlog sprejet tudi v spodnji zbornici

London, 30. septembra. Spodnja zbornica je z 292 proti 242 glasovom odklonila predlog delavske stranke, naj se zavrne vladni načrt zakona o štednji v državnem gospodarstvu. Zakonski načrt je bil nato v tretjem čitanju končno veljavno sprejet tako, kakor ga je predložila vlada. V zvezi s štednjo je vlada znižala tudi mornariški gradbeni program na ta način, da je za prihodnje leto določena zgradba samo petih rušilcev namesto prvotno nameravanih enajstih. S tem bo prihranjenih okrog 5 milijonov.

Izključitev Macdonalda iz delavske stranke

London, 30. septembra. Ze ob priliki sestave sedanje nacionalne vlade se je iz vrst delavske stranke napovedovalo, da bodo vsi člani delavske stranke, ki sodelujejo v tej vladi, izključeni iz stranke. Pozneje se je Hendersonu posrečilo, da je ta sklep omilil ter je bilo sklenjeno, počakati, da se bo videlo, kako se razmere razvijejo. Sedaj, ko je Macdonald odločno nastopil proti zahtevam delavske stranke, je prišlo do popolnega preloma. Včeraj je zbornica odklonila predlog delavske stranke glede zakona o štednji, kar je bilo povod, da je imel takoj po seji zbornice izvršni odbor delavske stranke sejo, na kateri je bilo formalno sklenjeno, da se Macdonald, Snowden ter devet drugih članov delavske stranke izključijo iz stranke. Ta sklep je bil danes pisмено sporočen vsem prizadetim in objavljen v strankinem glasilu. Začasnega pred-

sednika stranke je bil določen bivši zunanji minister Henderson.

Demonstracije brezposelnih

London, 30. septembra. AA. V Hydeparku se je zbralo več tisoč brezposelnih, ki so hoteli predložiti parlamentu resolucijo, podpisano od 200 tisoč delavcev, proti znižanju podpor brezposelnim. Pozneje so se zbrale bližje parlamenta velike skupine brezposelnih, ki so demonstrirale, nele mednarodno himno in mahale z rdečimi zastavami. Policija je morala v več primerih posredovati, pri čemer je prišlo do manjših spopadov z demonstranti. — Končno se ji je posrečilo, da je demonstrante razgnala in očistila trg pred parlamentom. Pri tem je bilo aretiranih več oseb. Prostor pred parlamentom je zasedlo na stotine stražnikov, ki so skrbeli za mir in red. Pozneje so dovolili deputaciji brezposelnih, da gre do vrat parlamenta in poseti nekatere poslance.

Pomoč pasivnim krajem Več dar kneza Pavla in kneginje Olge — Uspšna pomožna akcija v vrbaski banovini — Dar prebivalstva v Vukovaru

Beograd, 30. septembra. AA. Predsednik Rdečega križa je prejel od ministra dvora to pismo:

G. predsednik! V toplem sočustvovanju s prizadetim od suše in vremenskih neprilik v naši kraljevini je Nj. Vis. knez Pavle blagovolil odrediti, da se centralnemu odboru Rdečega križa kraljevine Jugoslavije izroči za pomoč prizadetim kot njegov prispevek 20.000 Din, kot prispevek Nj. Vis. kneginje Olge pa 10.000 Din. Obveščujoč vas o tem, gospod predsednik, vas prosim, da izvolite sprejeti zadrljivo mojega odličnega spoštovanja. B. Jeftić, s. r.

Beograd, 30. septembra. AA. Akcija za podporo krajem, ki so bili prizadeti po su-

ši, se razvija v vrbaski banovini zelo ugodno. Akcija se ne razvija lepo samo v središču banovine, v Banjaluki, temveč tudi v ostalih središčih. Vršila se je tudi seja narodnega odbora za podporo po suši prizadetim krajem. Zbrali so se skupine vplivnih meščanov in dam, ki bodo eno prihodnjih nedelj prodajale posebne znake v korist akcije Rdečega križa. Na seji v Banjaluki so pobirali tudi od prisotnih dam in gospodov prispevke ter zbrali okoli 50.000 Din.

Beograd, 30. septembra. AA. Mesto Vukovar je zbralo v prostovoljni zbirki 1 vagon koroze in 1 vagon pšenice kot podporo pasivnim krajem. Mesto je dalo zbrano žito na razpolago banki upravi v Zagrebu.

Avstrijski sanacijski program

Dunaj, 30. septembra. Včeraj popoldne so imeli svoja posvetovanja krščanski socialci, socialisti demokrati in velenemci. Krščanski socialci so na svoji seji odobrili vladni predlog ter so predlagali le nekatere izpremembe glede znižanja osebnih izdatkov. Vodstvo velenemske ljudske stranke se je tudi bavilo z zaslišanim programom vlade ter je soglasno sklenilo odkloniti vladni predlog v sedanji obliki. Zahtevali bodo primernije predloge. Od strani vlade nameravani ukrepi po njihovem mnenju niso primerno sredstvo za sanacijo financ, ki se more izvesti le z radikalno redukcijo stvarnih datatev in subvencij. V svoji resoluciji opozarja velenemska ljudska stranka na misel nacionalne samopomoči ter odklanja diktat inozemstva.

Izprememba v italijanski vladi

Rim, 30. sept. Kakor poroča »International News Service« iz dobro poučenega vira, se bodo v kratkem izvršile znatne izpremembe v italijanski vladi ter fašistični stranki. Predvsem nameravajo združiti finančno ministrstvo, ministrstvo za javna dela in ministrstvo za delo, ki bi jih naj upravljal en sam minister. Tozadevne načrte je izdelal Mussolini sam kot sestavni del velike akcije italijanske vlade za štedenje.

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Poplava v Varšavi

Varšava, 30. septembra. Prestolnici Poljske grozi velika poplavna katastrofa. Voda je bila včeraj 4.70 nad normalo. V predmestjih Varšave so na delu pomožni odseki, da zgradijo v vsej naglici nasipe in rešijo mesto pred poplavo. V prvih poplavljenih urah je voda že vdrla v nekatere predmestja. Med prebivalstvom se opaža veliko vznemirjenje. Več hiš so morali takoj izprazniti. Pričakuje se nadaljnje naraščanje vode.

Potres v Italiji

Rim, 30. septembra. Ze več dni se pojavljajo v bližini Cascie močni potresni sunki, ki so med prebivalstvom povzročili paniko. Prebivalci so zapustili svoja stanovanja ter stanujejo na prostem. Mnogo hiš kaže velike razpoke.

Rumunski petrolejski vrelci zopet v plamenih

Bukarešta, 30. septembra. Petrolejski vrelci v Moreni, ki so po večmesečnem požaru šele pred dnevi ugasnili, so se zopet vneli. Vsi poskusi, da bi ogenj zadušili, so ostali brezuspešni.

Predsedstvo mednarodnega zavoda za agrarne kredite

Zeneva, 30. sept. Svet Društva narodov je v ponedeljek imenoval predsedstvo mednarodnega zavoda za agrarne kredite, ki bo ustanovljen pod zaščito Društva narodov v Zenevi. Za predsednika je bil izvoljen guverner pariške Credit Foncier, Regard, za podpredsednika generalni direktor italijanskega hipotekarnega zavoda Di Nola. Novi mednarodni hipotekarni zavod bo pričel poslovati še letos.

Voda zafila madžarski premo-govnik

Budimpešta, 30. sept. V premoškopu Vazsa se je pripetila danes huda nesreča. Voda je nenadoma vdrla v rov, globok nad 100 metrov, ter ga popolnoma zafila. V rovu je bilo v tem času zaposlenih 9 rudarjev. Rešili so samo 3, od katerih sta dva tako hudo ranjena, da se v bolnici borita s smrtjo. Ostalih šest rudarjev je še v rovu in so izgubljeni, ker bo trajalo več dni, preden bodo mogli izriniti vodo iz rovov.

Povratek Lavala in Brianda v Pariz Velike manifestacije francoskima državnikoma ob prihodu iz Berlina Optimizem Lavala in Brianda

Pariz, 30. sept. Snoči ob 23.10 sta se vrnila ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand s svojega poseta v Berlinu v Pariz. Pred severnim kolodvorom se je že uro pred prihodom vlaka zbrala množica okrog šesttisoč ljudi, ki je prirejala ob prihodu obeh državnikov viharne ovacije, vzklikajoč: »Živel mir! Živel Briand! Živel Laval!« Policija je le s težavo delala pot ministroma in njihove-mu spremstvu. Avtomobili zaradi navala množice dolgo niso mogli kreniti z mesta. Skupina kakih 20 komunistov je skušala vpriporiti demonstracije, ki pa jih je policija takoj zatrla in glavne kolovodje aretirala.

Množice so pozno v noč manifestirale po ulicah za prijateljstvo z Nemčijo ter se vedno znova zbirale pred stanovanjem Brianda in Lavala. Oba državnika sta bila zelo dobro razpoložena ter sta na vprašanja novinarjev kratko izjavljala: »Vse gre dobro!«

Berlin, 30. sept. s. Nocojšnji listi se bavijo z uspehi berlinskega poseta francoskih državnikov ter pozdravljajo vest o osnovanju nemško-francoske gospodarske komisije. Izražajo upanje, da bo ta komisija postala instrument dejanj in da ne bo kakor druge komisije slonela na brezplodnem govoričenju.

Mussolini proti borznim spekulacijam Stroga kontrola nad prometom z devizami — Devizne omejitve tudi v Grčiji

Rim, 30. sept. Po nalogu Mussolinija je finančni minister pooblaščen, da objavi nove naredbе, ki bi onemogočale borzne spekulacije. Promet z devizami bo pod strogo kontrolo. Spekulant z devizami ne bodo kaznovani samo z globami in ječo, temveč tudi z izgnanstvom na Liparske otoke. Agencija »Stefani« objavlja vest, da je ministrski predsednik Mussolini naročil vsem italijanskim diplomatskim zastopnikom v inozemstvu, naj še enkrat najenergičneje demantirajo vest, da namerava italijanska vlada izpremeniti sedanjo valuto. Ta demanti naj bi služili za učvrstitev tečaja lire, ki je bil zlasti na inozemskih borzah v zadnjih dneh izpostavljen velikim izpremembam in divjim spekulacijam.

Atene, 30. sept. V svrhu stabilizacije drame je vlada odredila omejitve v deviznem prometu. Grška Narodna banka ima v vsakem primeru odločiti, ali naj se ugodni posameznim deviznim zahtevam. V trgovskih krogih so zaradi teh ukrepov zelo vznemirjeni ter izjavljajo, da bo promet z inozemstvom naletel na nepremostljive težkoče. Zlasti v Solunu vlada veliko vznemirjenje, ker se mora vsaka devizna zahteva poslati v Atene, kar pomeni znatno težavo za zunanji promet v prosti luci. Guverner grške Narodne banke je zaradi teh ukrepov vlade podal svojo demisijo. O njegovem nasledniku še ni ničesar znanega. Atenska borza, ki naj bi se 1. oktobra zopet otvorila, ostane do nadaljnjega zaprta.

New York, 30. septembra. V zadnjih štirih dneh so šle iz Amerike velike pošiljke zlata v Evropo. Ameriška banka je izvozila 5.39 milijonov dolarjev v Francijo, 1.025 milijonov v Švicco in za 3 milijone na Holandsko. Vsega je bilo odposlanega zadnje tri dni iz Amerike zlata za 16.4 milijone dolarjev.

Novo razbojništvo bolgarskih komitov

Bukarešta, 30. septembra. Kakor poroča »Universul«, je orožništvo pri vasi Caracu v Dobruži našlo dve razmesarjeni trupli rumunskih kolonistov, ki sta bila umorjena od bolgarskih komitov. List zahteva energične ukrepe vlade.

Splošna stavka v Aragoniji

Saragosa, 30. septembra. V vsej provinci je bila proglašena generalna stavka. Delo popolnoma počiva. Delavstvo zahteva odstavev sedanjega guvernerja in župana v Saragosi.

Novi londonski župan

London, 30. sept. AA. Za londonskega župana je bil izvoljen Maurice Jenks in sicer za enoletno upravno dobo. Danes ga je imenoval kralj za plemiča.

Belgijski kralj in kraljica v Parizu

Pariz, 30. sept. AA. Včeraj sta se pripeljala semkaj belgijski kralj in kraljica.

Zavetišče za bolne letalce

Pariz, 30. sept. AA. Predsednik republike je v ponedeljek svečano otvoril dom, v katerem bodo imeli zavetišče bolni letalci.

Edison na smrtni postelji

New York, 30. septembra. AA. Iz West-Orange v državi New Jersey poročajo, da je prebil Edison zelo nemirno noč in da je nekoliko slabše.

Snežni zameti v Bosni

Jaje, 30. sept. Ze dva dni neprestano sneži. Celo v dolinah je zapadlo že skoro pol metra snega. Promet na cestah je nemogoč.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2248.53 — 2250.37, Bruselj 777.14 — 779.50, Curih 1098.45 do 1101.75, Dunaj 777.87—801.87, London 213.51 do 221.01, New York 5591.01—5608.51, Pariz 220.79—221.45, Praga 166.29—166.69, Trst 276.27—279.27.

INOZEMSKÉ BORBE.

Curih, 30. septembra.
Beograd 9.03, Pariz 20.10, London 19.75, New York 510, Bruselj 71.25, Milan 25.80, Madrid 46, Amsterdam 204.75, Berlin 120.50, Dunaj 71.80, Sofija 8.70, Praga 15.13, Varšava 57.25, Budimpešta 90.025, Bukarešta 8.05.

Nova ureditev zdravstvene službe

Kraljeva banska uprava dravske banovine razglašala:

Pravkar je objavljeno imenovanje banovinskih zdravnikov za združene zdravstvene občine dravske banovine, kot to predpisuje zakon o zdravstvenih občinah. S tem je prenehala dosedanja institucija okrožnih zdravnikov. Novi zdravniki združenih zdravstvenih občin se plačujejo iz banovinskega proračuna. Istotako poravnava banovina tudi vse materialne stroške za zdravljenje ubožnega prebivalstva, dočim so dosedaj vse te stroške morala nositi zdravstvena okrožja, ki so v to svrhu pobirala posebno zdravstveno določilo. Ta določila je na osnovi banovinskega proračuna odpravljena.

Nova ureditev zdravstvene službe na deli pa pomenja za prebivalstvo banovine znatno razbremenitev tudi v drugem pogledu. Na temelju zakona o zdravstvenih občinah je ban izdal uredbo o zdravniški tarifi zdravnikov samostojnih in združenih zdravstvenih občin dravske banovine, po kateri so banovinski zdravniki obvezni brezplačno zdraviti siromašno prebivalstvo, manj premožne, to je one, ki ne plačujejo nad 1000 Din neposrednih davkov, pa po minimalni zdravniški tarifi. Z uveljavljenjem minimalne zdravniške tarife je postala redna zdravniška pomoč omogočena vsem slojem prebivalstva, zato se bo zdravje ljudstva okrepi-lo.

Banovinski zdravniki sodelujejo pri asanacijah, pospešuje higijeno in v splošnem skrbje za zdravstveno prosveto prebivalstva svojega okoliša.

Nadziranje mesarjev

Ljubljana, 30. sept. Ljubljanska policija je začela energično akcijo proti nekaterim ljubljanskim mesarjem, ki se ne drže predpisanih maksimalnih cen in še vedno predrago prodajajo meso. Zato je policija sklenila uvesti stalno kontrolo nad mesarji, oziroma cenami na stojnicah in po mesarijah. Kontrolo je začela policija izvajati že davno. Policijski agenti so ugotovili, da se nekateri mesarji res ne drže predpisanih cen in da prodajajo zlasti preštite meso mnogo predrago. V zvezi s tem je bilo davno ovađenih 10 mesarjev, ki se bodo morali zagovarjati zaradi navijanja cen. V bodoče bo policija strogo nadzirala vse mesarje.

Lepite na pisma znamk protituberkulozne lige!

Naš optimizem je upravičen

Dr. Franjež pravi, da smo in smemo biti prepričani optimisti

Dr. Franjež pričbuje v današnji številki »Jugoslovenskega Lloydca« pod naslovom »Zboljšanje naše trgovinske bilance« članek, v katerem pravi med drugim:

»Naša trgovinska bilanca se je v avgustu toliko popravila, da se je deficit, ki je znašal ob koncu prvega polletja 265.722.126 Din — kljub temu, da smo bili izvozili 10.594.772 meterskih stotov blaga več, nego uvozili — zmanjšal za 196.544.008 Din. Glede na celokupno vrednost našega zunanega prometa — ob koncu junija 4.696.492.090, ob koncu avgusta pa 6.640.096.162 Din — je ta svota naravnost neznatna in lahko smatramo, da je naša trgovina, naša trgovska bilanca, uravnotežena. Ker mora v prihodnjih mesecih porasti izvoz živine, žita, jaje, lesa, sliv in grozdja, lahko po pravici upamo, da bo naša zunanja trgovina ob koncu leta zaključila z aktivnim saldum.

Nič ne de, da se je celotni obseg naše zunanje trgovine znatno zmanjšal. V primeri s prvimi meseci lanskega leta, ko je znašal naš izvoz 4.445.472.276 Din smo izvozili v istem času tekočega leta samo za 3.281.580.396 Din; zato smo pa znatno skrčili tudi naš uvoz, ki je znašal v prvih 8 mesecih tek. leta 3.358.516.566 Din, lani je pa znašal 4.627.308.553. To pomeni, da smo se spametovali in da kupujemo samo potrebno blago, pomeni pa tudi, da smo sprametuvali valute v ravnotežje z njihovim pritokom in da se nam nikakor ni treba bati za tečaj našega dinarja v inozemstvu. Dokler bo namreč v inozemstvu povpraševanje po našem dinarju približno enako, kakor je naše povpraševanje po tuji valuti za naše obveznosti proti inozem-

stvu, ne more naš dinar izgubiti na tečajni vrednosti, posebno pa ne zdaj, ko imamo valuto stabilizirano na zlati podlagi in ko Narodna banka strogo pazi, da ostane zlata podlaga na zakoniti višini.

To podlago stabilizacije lahko po potrebi tudi znižamo, ker nas na primer Anglija drastično uči, kako je zaupanje v valuto in državno ravnovesje prava podlaga tečaja njenega bankovca in ne količina zlata, s katerim krije svoje vrednotice. Jugoslavija pa ni poklicana, niti nima ambicije voditi kolo v dogodkih, ki se pripravljajo glede detronizacije zlata kot edinega merila vrednosti in plačilnega sredstva med narodi. Naši vladi se je posrečilo z velikim naporom spraviti državne izdatke v ravnovesje navzlic težkemu gospodarskemu položaju, v katerem živimo. Njeno delo zasluži tudi v bodoče vse zaupanje. Vemo, da gre za najetje novega posojila v inozemstvu in da so izgledi zanj zelo povoljni. Vemo, da smo v krizi, v katero smo bili zašli zaradi velikih sezonskih kreditnih potreb, večinoma že premagali. Vemo tudi, da je gospodarski položaj naše države neprimerno boljši od onega v neki sosedni državi in da se pri nas v vsakdanjem življenju kriza komaj čuti. Indeks življenjskih potrebščin je občutno nižji, cene industrijskih proizvodov padajo, poset zabavišč in kupovanje luksuznih predmetov narašča in res ne vemo, o kateri državi srednje Evrope bi mogli se trditvi. Nikjer na našem obzorju ni videti nobenega oblaka, ki bi nam obetal nevihto, zato pa smo in smemo biti prepričani optimisti.

Slovo šahovskih mojstrov

Snoči je priredila blejska občina prvakom kraljevske igre poslovilni večer

Bled, 30. septembra.

Snoči ob pol 9. se je vršil v dvorani hotela Toplice poslovilni večer šahovskih mojstrov, katerim je blejska občina priredila poslovilni banket. Župan dr. De Gleria je topljo pozdravil goste in se zahvalil Zdraviliški komisiji, oziroma blejski občini, ki je omogočila šahovski turnir, izrekel pa je zahvalo tudi vsem blejskim hotelirjem, zlasti pa g. Molnarju, ki se je v njegovem hotelu ves čas vršil turnir. Govoril je še v nemškem jeziku v imenu pripravljalnega odbora, povdarjajoč, da se Bled polagoma razvija v svetovno letovišče in k temu je v propagandnem pogledu gotovo mnogo pripomogel mednarodni šahovski turnir, katerega so se mojstri z veseljem udeležili.

Arhitekt Costaperaria je v imenu pripravljalnega odbora Ljubljanskega šahovskega kluba predčital v nemškem jeziku zloženo satirično pesem mojstrom na čast, ki je izzvala v dvorani splošno veselost.

Potem so bile mojstrom razdeljene nagrade. Dr. Aljehin je prejel 30.000, Bogoljubov 20.000, Niemcovič 15.000, dr. Vidmar, Kashdan, Flohr in Stoltz po 7500, drugi so pa prejeli po 250 Din za vsako točko.

V imenu šahistov se je zahvalil blejski občini za gostoljubnost mojster Spielmann, ki je šaljivo pripomnil, da je reflektiral na prvo nagrado, pa se je prepričal, da Aljehinu ni mogoče do živega.

Prihodnjič ne pride v smokingu, ki mu je najbrž prinesel nesrečo. Za njim se je oglasil Niemcovič, ki si je privoščil vse mojstre in se zahvalil pripravljalnemu odboru v imenu starejših mojstrov. Dr. Vidmar je izrazil svoje veselje nad dejstvom, da se je turnirja udeležila tudi mladina, povdarjajoč, da je začela nova era v šahovskem življenju in da so se pojavile na šahovskem obzorju nove zvezde.

Bogoljubov je v nemškem hvalil starejše mojstre in povdarjal v šaljivem tonu, da bi se pač vsi morali ravnati po njem, pa bi mladina ne odrezala tako dobro. Za mlajše je govoril Stoltz. Samo nekaj besed, pa je umolknil... Zmanjkalo mu je namreč sapa, kajti njegov besedni zaklad v nemškem je zelo skromen.

Goste je pozdravil tudi neki češki inženjer iz Prage in izrazil željo, da bi se mojstri tudi polnoštevilno udeležili šahovskega turnirja, ki ga namerava v doglednem času organizirati Praga. Večer je minil v nepriljubljeni zabavi in zbijanju duhovitih šal. Banket je bil zaključen ob pol 12. uri.

Danes se je večina mlajših mojstrov, z njimi tudi vodja turnirja dr. Hans Kmoch, preko Jesenic odpeljala domov, v Ljubljano so se pa odpeljali dr. Aljehin, Niemcovič, Bogoljubov, dr. Tartakover in dr. Vidmar, ki bodo drevi ob 20. v radiu igrali brzopotezni turnir.

Iz življenja Slovencev v Ameriki

Nov uspeh baritonista Šublja -- Tragična smrt 11letnega dečka
Smrtna kosa in drugo

14. septembra je oddajala ena največjih newyorških postaj, Columbia Television Broadcasting, slovenske narodne pesmi. Pei je baritonist Tone Šubelj, ki še vedno z velikim uspehom nastopa po Ameriki. Peveca so lahko poslušalci slišali, obenem pa tudi videli, kajti postaja ima tudi aparat za televizijo, tako da oddaja zvoke in slike istočasno. V New Yorku ima že okrog 30.000 zasebnikov montirane televizijske aparate. Šubelj je nastopil v narodni noši, pri klavirju ga je spremljala J. R. Hallova, ki je bila tudi v narodni noši. Napovedovalka Erskinova je najprej opisala lepote Slovenije in predstavila poslušalcem Šublja kot enega naših najboljših pevcev. Šubelj je najprej pozdravil poslušalce v slovensčini, potem je pa zapel »Zagorske zvonove«, »Meglo v jezeru«, »Uspavanko«, »Bodi moja« in več drugih pesmi. Naše pesmi so ameriškemu ljudstvu tako ugajale, da je bil Šubelj takoj angažiran za veliko jesensko radiorazstavo, ki bo v kratkem otvorjena v Madison Square Garden in na kateri bo Šubelj zopet pel naše pesmi.

Težka nesreča je zadela Entingerjevo družino v Norwalku, država Connecticut. 11letni Alojzij Entinger se je peljal s kolesom v šolo, za njim je pa pridrvel neznan avtomobilist in ga zadel z blatnikom tako, da je odletel s kolesom vred v zid. Težko poškodovanega dečka so prepeljali v bolnico, kjer je pa kmalu podlegel poškodbam.

V Clevelandu je 12. septembra umrl eden najstarejših naseljencev Martin Novak. Star je bil 54 let, doma je bil iz Ponikve pri Trebnjem na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred 36 leti. Zapustil je ženo Katarino in hčerko. Pokojni je bolehal že delj časa — V Clevelandu je umrl tudi Anton Štefančič, po domače Bognar. Pokojni je bil star 55 let, doma je bil z Notranjskega, kjer še živi njegova mati. V Clevelandu je bival 31 let. — V bolnici na Welfare Island v New Yorku je umrla 13. t. m. Katarina Schneler. Pokopali so

jo v Brooklynu. — 28. julija je v kraju Sygan v visoki starosti 76 let umrl Franče Uršič, doma iz Sent Janža na Dolenjskem. V Ameriki je bival 48 let. Zapustil je 3 sinove in 2 hčerke. — V bolnici v Clevelandu je umrla Angela Zdravje, rojena Smrekar, stara 48 let. Doma je bila iz vasi Vrbovec na Dolenjskem. V Ameriki je bivala 25 let. Zapustila je moža in dva sinova, v starem kraju pa še živi njena mati. — Kakor smo nedavno poročali, se je blizu Milwaukeeja pripetila težka nesreča, ki je zahtevala življenje Helene Novak. Po strašnem karambolu dveh avtomobilov je pa oblezal mrtev tudi sofer Sam Beer, dočim si je Helenina mati Marija Črtaličeva zlomila obe nogi in zadobila poškodbe tudi na glavi.

Pri svojih roditeljih je umrla 17letna steфанija Štuler. Podlegla je jetiki. Za njo žalujejo roditelji in brat France. — 5. septembra so v Jolietu spremili k večnemu počitku Antona Golobiča. Pokojni je bil z Reberskega vrha, fara Semič v Beli krajini. V Ameriki je bival nad 40 let in je bil eden najstarejših slovenskih naseljencev v Jolietu. — 5. septembra je na svojem posestvu v Clevelandu umrla Josipina Bartol, stara 49 let. Pokojna je bila doma iz Hudenje vasi, fara Trebnje na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 26 leti. — V kraju Kenmore, država Ohio, je nedavno umrl Miha Marc, doma iz Kravate peči pri Velikih Laščah. — 8. septembra je umrla Gertruda Geregšek, rojena Vidmar, stara 69 let. Bivala je že več let v Clevelandu. — V Lorainu, država Ohio, je umrla Matilda Janežičeva, stara 27 let. — V Clevelandu so umrli še Marija Finc, Lucija Štembal, rojena Jerancič in Josip Peskar, star 51 let, doma iz Velikih Leš pri Krki. V Ameriki je bival 30 let. Zapustil je ženo in tri sinove. — V Lakside bolnici v Clevelandu je 8. t. m. umrla Frančiška Verhovic, stara komaj 19 let. — V Buenos Airesu je umrl France Sajtnov, star 33 let, doma iz Podgrada v Istri.

Vlom na Bregu pri Borovnici pojasnjen

Aretacija vlomilcev Antona Čadeža in Josipa Cente, ki sta priznala vlom v trgovino Srečka Kobija

Ljubljana, 30. septembra.

V noči od 28. na 29. t. m. je bilo vlomljeno v trgovino Srečka Kobija na Bregu pri Borovnici. Vlomilci so s svedri odprli vrata skladišča in jih hoteli vreči iz tečajev. To se jim pa ni posrečilo, zato so dvignili rolo bližnjega okna, razbili šipo, od znotraj odprli okno in zlezli v skladišče. Vdrli so v trgovino in odnesli ročno blagajno znamke »Nationale«, težko okrog 50 kg. V trgovini so vse prebrskali, odnesli nekaj tobaka, precej zimskega sukna in moškega kamgarna, nekaj sraic, perila, več parov čevljev in 20 kož usnja in boksa. Napravili so za 2000 Din škode. Večino ukradenega blaga so znesli skozi okno na dvokolesni voziček, ki so ga našli na dvorišču. Z bogatim plenom so jo odkurili proti Borovnici. Vsega skupaj so vlomilci napravili za približno 30.000 Din škode.

Vlom so domači opazili šele včeraj zjutraj in o njem takoj obvestili orožniško postajo. Ljudje na vasi so videli dan pred vlomom tri razcapane potepuhe in jih opisali orožnikom. Na podlagi opisa so bili orožniki kmalu na sledi in so zvedeli, da jo bodo vlomilci najbrž popihali proti Ljubljani. Že snoči je bila ljubljanska policija brzopotejno obveščena, da se bosta z večernim vlakom z Vrhnice najbrž pripeljala v Ljubljano dva potepuha, ki sta osumljena vloma v trgovino Srečka Kobija na Bregu.

Res je kolodvorska policija snoči ob prihodu vrhničana aretirala 23 letnega brezposelnega delavca Antona Čadeža, ro-

jenega na Verdu pri Vrhnici. Tega je namreč na Viču, baš v trenutku, ko je hotel skočiti z vlaka, zgrabil sprevidnik in ga izročil policiji. Pri Čadežu je policija našla več ukradenih stvari. Videč, da se ne more izmazati, je Čadež priznal vlom in izdal tudi svojega sokrivca, 24 letnega Josipa Cento, rojenega v Želimljah pri Ljubljani. Dejal je, da je Centa na Viču skočil z vlaka in da sta domenjena, da se snideta v nekem vinočetu blizu glavne carinarne.

Policija je snoči takoj mobilizirala več agentov, ki so zastražili dotični vinočeti in posrečilo se jim je Cento prijati. Še predno je krenil v gostilno, Cento in Čadeža so na policiji zaslili. Našli so pri njima samo nekaj drobiža, nosila sta pa obleko in perilo, ukradeno pri Srečku Kobiju.

Pri zaslisanju sta priznala, da sta res vlomila in odnesla poleg raznega blaga tudi železno blagajno, katero sta v Borovnici odnrla, našla sta pa v njej samo 20 Din. Blagajno sta vrgla v vodo. Za manufakturo trditva, da sta jo prodala. Policija je uvedla preiskavo.

Centu in Čadežu sta nevarna vlomilca, ki sta imela že večkrat opraviti s policijo. Zadržani dne v avgustu sta vlomila v Mlakarjevo gostilno na Rakeku in odnesla ročno blagajno s 300 Din. Že čez nekaj dni so ju orožniki aretirali in izročili okrožnemu sodišču v Cerknici, kjer sta pa v noči od 3. na 4. napravila večjo luknjo v zidu in pobegnila iz zaporov. Klafita sta se ves mesec po Notranjskem in prišla pred dnevi v Breg pri Borovnici. Po zaslisanju ju izroči policija sodišču.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda 30. septembra, katoličani: Hijeronim, Jerko, Jekica, pravoslavni: 17. septembra, Sofija.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Mamselle Nitouche.
Kino Dvor: Lov za milijoni.
Kino Ideal: Ljubezem na povelje.
Jakopičev paviljon: Jakčeva razstava.
Esperantski klub: Predavanje dr. Oskar Reye: Vzpon na Mont Blanc. Skioptične slike ob 20., salon hotela Miklič.
Vsem, ki se zanimajo za novodobno prehrano. Sestanek v brezalkoholnih gostilni, hotel Union, vhod iz Frančiškanske ulice. Predava M. Humek.

Drama: Kralj na Betajnovi. Red B. DEZURNE LEKARNE

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1. Bohtec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Zvočni kino Idea!

Danes ob 4., 1/2, 1/8, in 9. uri
premierra

„LJUBEZEN
NA POVELJE“

Pikantna ljubavna komedija po gledališkem komadu »Republika zapoveduje«. V glavnih vlogah:

OLGA ČEHOVA
TALA BIRELL
JOHANNES RIEMANN

Razkošna oprema in sijaj! Izbrane moderne večerne in dnevne toalete!! Sarmannta igra!!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 30. sept.: Kralj na Betajnovi. B. Četrtek, 1. okt.: Prilifcije in prvo nadstropje. C.

Petek, 2. oktobra, zaprto.

Drejni ponovi ljubljanske drama Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« v režiji g. Debeveca. Cankarjeva umetnina, ki je pri letošnji vprizoritvi popolnoma na novo zasadena in zrežirana, je imela ob premijeri zelo velik uspeh. Pri prvi repriji je zasedba premijerska. Predstava se vrši za red B.

Vesel večer bo v naši Drami v četrtek 1. oktobra. Ponovila se bo Nestroyjeva veseloigra s petjem »Prilifcije in prvo nadstropje« v režiji prof. Šesta z vsemi glavnimi izvajalci tega dela na našem odru. Predstava se vrši za red C.

Četrta dramska premijera bo v nedeljo dne 4. t. m. Vprizori se Hirschfeldova veseloigra v treh dejanjih »Takšna je prava«, ki se je igrala v zadnjih sezonah po vseh večjih odrih na kontinentu. Režijo ima prof. Šest. V posameznih vlogah nastopijo ga. Nablocka, ga. Medvedova, ga. Kukčeva in Slavčeva ter gg. Daneš, Železnik in Plut. Predstava je izven abonmaja.

OPERA

Otvoritev operne sezone se je morala za nekaj dni odložiti in sicer zato, ker vsa preureditvena dela ta teden še niso gotova. Operna sezona bo začela prav sigurno sredi prihodnjega tedna in sicer bodo takoj prve dni poleg simfoničnega koncerta opernega orkestra, ki bo 9. oktobra, tri premijere: opera »Lucerna«, delo znamenitega češkoslovaškega skladatelja Viteslava Novaka, dalje »Damski tekač«, moderno francosko delo skladatelja Delanija in Kurt Weilova enodejanska opera »Car se fotografira«. Prva operetna noviteta letošnje sezone pa bo »Viktorija in njen huzar«. Za tem pridejo na vrsto tri Ostrčeve enodejanske opere: Konjovičeva »Košljana« itd. Natančni datum prve premijere in otvoritvene predstave javimo.

VABIMO VAS;
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite
oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Nudimo olajšana plačila.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Radioprogram

Četrtek, 1. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13.00: Čas, plošče, borza; 13.30: Salonski orkester; 19.30: Drago Ulaga: Gimmnastične vaje; 20.00: Jože Gregorič: Kmetski upori; 20.30: Koncert Radio kvarteta (gg. prof. Jeraj, Bravničar, Feršnik, Eržen); 21.30: Operni dueti, izvajajo gg. Jože Gostič in Marjan Rus; 22.00: Slagarje poje g. Mirko Premelj; 22.30: Čas, dnevne vesti.

Petek, 2. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13.00: Čas, plošče, borza; 13.30: Salonski kvintet; 19.30: Vegeterijanska prehrana, gđ. Humek; 20.00: Zlatko Nižer: O ustroju materije; 20.30: Prenos iz Beograda; 22.30: Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Tudi Belokranjci žive od izgube

Teško je življenje belokranjskega ljudstva, ki svojih pridelkov po najnižjih cenah ne more spraviti v denar

Ljubljana, 30. septembra.

Izguba je dandanes takorekoč rentabilna, saj se gotovo najbolj rentira živeti od izgube, kajti kdo more oporekati, da ne živimo vsi od izgube! Ta blagodejna izguba se očituje vsepovsod čedalje bolj, redimo se od mastne rente, ki nam jo prinaša, in sploh se nam zdijo življenja kar šala. In gotovo je tudi šala, saj je končno svet tako imeniten, da nikoli tega.

Sicer pa gre za tako nedolžno zadevo, za relativno tako majhne izgube, da lahko opravimo brez posebnih ceremonij. Vendar je stvar skoraj življenjska zadeva Ljubljane. Znano je namreč, da se Ljubljana tudi hrani; poleg vseh drugih slabih navad imajo Ljubljanci tudi to, da radi jedo, kar je letošnje jesen v zvezi tudi z izgubo Belokranjcev.

Belokranjci so kaj dobrodušni, preprosti ljudje, ustrežljivi ter vljudni, kot smo se prepričali na živilskem trgu. Ženske so oblečene po svoje, košate so v širokih, nagubanih krilih, nekatero so pa oblečene še skoraj po belokranjski narodni noši, v belu, platnena krila, obrobljena s čipkami, pa tudi bluze so značilne belokranjske. Toda za vse to se Ljubljanci ne zanimajo toliko kot za belokranjsko grozdje, zlasti za njegovo ceno. Koliko prodajalci zaslužijo z grozdem ali izgube, jih tudi ne zanima.

Kljub temu bi morda le koga zanimalo, koliko se zasluži s takšno trgovino in če bi se ne izplačalo kupiti vinograda. Govori se sicer nekaj o vinogradniški krizi, toda vrag naj razume to in še vse druge krize, saj drži še vedno kot pribito, da je naš milij rod — rod pijančkov. Tudi izgube se zdaj nihče več ne boji, torej so že zgolj gospodarski razlogi, če se kdo zanima za dobiček Belokranjcev.

Tako je torej v javnem interesu, če kupimo četrt kilograma belokranjskega grozdja ter se spustimo v pogovor s prodajalcem. S prodajalco bolje, da ne, ker morda bi se ji zdeli le preveč — sladki.

Ob 15. je že, toda Belokranjci so še vedno na živilskem trgu. Ni baš mrzlo, vsaj Ljubljancem se ne zdi, če pa ni nič vreden ljubljanskega podnebja ter teh večjih jesenskih blagoslovov in ako stojiš od 7. do 15. nepretrgoma na enem kraju ter ne vžiješ ves čas ničesar gorkega — ti končno vseeno začne migati brada in se tresti noge od mraza. Belokranjci se ogrinjajo še čez glavo in prsi z velikimi volnenimi ogrinjalkami, možaki so pa seveda brez povrnikov in kar posinjelih obrazov.

Belokranjci niso vsiljivi, kričavi trgovci, le skoraj boječje se oglašajo ponujajoč grozdje. Kupce postrežejo kar gostoljubno, na tehtnico ne gledajo tako skoropito, da bi odrgali jagodo od grozdja, ki je že čez mero, rajše še kaj navržejo.

Pravkar se je približala razstavljenemu grozdu shirana ženica. Za hip se ustavi ter se ozre žalostno po grozdu.

— Eli, majka, vuzmite! pravi Belokranjca ter ji da najlepši grozd.

Pa se je grozd še bolj zablščal, kajti po vsem licu starke je zdrknila nanj solza.

— No, fant, ali si kaj prodal?

— Malo, to canjo. 4 Din kg. Seveda vsega vruga je treba plačati: vozino za grozdje, pa tudi sam se nisem pripeljal na črno, 58 Din stane vozina iz Kamarnja v Ljubljano, potem je še mitnica, za te dve canji grozdja sem plačal 16 Din.

In tako našteva mirno brez vzdihovanja, prezele roke pa tišči v hladne žepce in skriva glavo med ramena. Pravkar je prinesla matj zase in za hčer štruco bele-

ga kruha od Dolinarja, kajti prodajalci morajo tudi obedovati. V hotel se seveda ne povabijo, grozdja pa tudi ne smejo pozobati, sicer bi morali prezagodati napovedati konkurz.

— Spite v Ljubljani?
— Seveda, kdor nima režijske karte.
— V gostilnah?
— Če ne moremo dobiti druge, pa v gostilnah.

— Potem pa ne zaslužite mnogo.
Fant žalostno skomigne z rameni ter molči. Gotovo si noče z neprijetnimi računmi greniti veselja. Najbrž bi se tudi meščanom ne zdelo zanimivo, če bi jim še opisali, kaj vse je treba narediti, da pripraviš vinsko trto do rodovitnosti. Saj ni glavno, kako spraviti grozdje iz Belokranja v Ljubljano na živilski trg. Vinograd je treba gnojiti, na leto po trikrat prekopat, vsaka trta mora imeti kol. h kateremu je privezana, trte je treba obrezovati, vezati, škropiti, žveplati in seveda je treba od vinograda tudi plačevati davke. Če bo potem ubogi vinogradnik prodajal mošt po dinarju liter, ali če prodajajo Belokranjci grozdje v Ljubljani po 4, 5 Din kg, bo menda vsakemu dovolj jasno, kako si najno se živi od izgube.

Ura je potekla, tržni uslužbenci pobirajo prodajalne mize. Belokranjci morajo bežati s trga z grozdem vred: nikdar vsega ne prodajo.

**Elitni
Kino Matica**

**Danes premiera ob
4., 7.1/4 in 9.1/4 zvečer**

Opereta, ki je osvojila ves svet!!

**„Mamselle
Nitouche“**

**Any Ondra,
Georg Aleksander,
Hans Junkermann,
Oskar Karlweiss**

4

veliki umetniki, ki jih
ljubi vsa Ljubljana!!

Krasen dopolnilni spored! Pred-
prodaja vstopnic od 11.—12.30.

Telefon 2124

Med zakonci.
— Možiček, jutri bo 25 let, kar sva
se vzela. Treba bo proslaviti srebrno
poroko.
— Meni se pa zdi, da bo najbolje
počakati še 5 let, pa bova lahko pro-
slavila obletnico 30 letne vojne.

Dnevne vesti

— **Razpisane službe.** Mesto načelstvo v Novi Gradski razpisuje mesto mestnega sekretarja, mestnega tajnika, mestnega fizika, mestnega računskega revidenta, mestnega davčnega oficijala, mestnega blagajniškega oficijala, upravitelja mestnih pristav, dve mesti zvanikov upravne stroke, mesto ružičnika, dve mesti zvanikov blagajniške stroke, mesto mestnega inženjerja in mesto mestnega veterinarja; zadnji dve službi sta kontraktualni. Prošnje je treba vložiti do 5. oktobra. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« št. 225 z dne 28. t. m.

— **Znižanje osebnih draginskih doklad oročnikom.** Na temelju čl. 79 zakona o orožništvu z dne 27. septembra 1930, je ministrski predsednik odločil: 1. osebne draginske doklade, ki se izplačujejo po njegovem odloku z dne 13. maja 1930 pov. H. št. 16.440, se znižujejo za toliko, kolikor znaša 5% skupnih mesečnih denarnih prejemkov, iz vzemši rodbinskih draginskih doklado. 2. ta odločba velja od 1. oktobra 1931.

— **Znižanje plač osebju SUZOR-a in okrožnih uradov.** Splitska »Novo Doba« poroča, da je SUZOR v zvezi s splošnim štedenjem in z odredbami glede znižanja plač državnih uradnikov sklenil, da se s 1. oktobrom znižajo plače tudi vsemu osebju SUZOR-a in okrožnih uradov za zavarovanje delavcev. Po naših informacijah bodo znižane plače sorazmerno s prejemki in sicer za 100 do 800 Din.

— **Udeležencev slavnosti v Beogradu 3. in 4. oktobra.** Vsem, ki se nameravajo udeležiti slavnosti razvija in blagoslovitve dobrovoljske zastave, ki jo je daroval in ji kumuje Nj. Vel. kralj, veljajo naslednje smernice: Kdor se je prijavil pravočasno (do 29. t. m.) bo lahko šel. Brezplačne karte, ki pa veljajo le za III. razred osebnih vlakov, so razdane, četrtinskih je še precej na razpolago. Slednjih se lahko poslužijo vsak in veljajo za vse razrede poljubnih vlakov z izjemo ekspresa. Brezplačne so samo za redne člane. Oni člani, ki bodo šli prejeti posamezne brezplačne karte, bodo potovali s katerimkoli osebnim vlakom (odhod iz Ljubljane ob pol 1. ponoči, prihod v Beograd ob pol 9. zvečer ali iz Ljubljane ob 5.20 zjutraj dohod v Beograd ob istem času). — Ostali bodo potovali na skupno karto iz Ljubljane ob 5.20 dne 3. oktobra. Nazaj istotako skupno. Vsi, z brezplačno kot četrtinsko vožnjo, pa morajo dati potrdilo legitimacije v Beogradu pri glavnem odboru, Miloša Velikog 6, — stara skupščina. Brez tega potrdila legitimacije ne bi bile veljavne. Blagoslovitve se prične ob 10. na splošnem prostoru »Jugoslavije«, sprevid bo nato defiliranje (okrog 12.) mimo dvora v smeri Kalemegdana. Dobrovoljci se udeležijo sprevida po skupinah: iz balkanskih vojn, prve divizije v Rusiji, ameriški, drugih formacij v Rusiji, vstaji 1875—78 l., iz Italije, murmanski in ostali. Udeležbo se tudi močne delegacije iz Češke, Rumunske in Francije.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 59 z dne 30. t. m. objavlja kraljevo odločbo o volitvah narodnih poslancev, zakon o pošti, telegrafu in telefonu, uredbi o določitvi vrednosti stanovanj civilnih državnih uslužbencev, predpisano na temelju št. 29. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931, odločbo o pridelitvi poedinih srezov okrožnih inspektoratov, dopolnitve uredbi o cenah kruha v državi z dne 11. septembra 1931, tolmachenja po zakonu o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino, objavo o oprostitvi od taks v volitvenem poslovanju ter dve notifikaciji o uporabi konvencije o avtorski pravici.

— **Kupujte jubilejne znamke.** Udruženje rez. oficira i ratnika, podobor Ljubljana, naproša vse rezervne oficirje, zavode, trdke in občinstvo, da se poslužujejo pri frankiranju svojih dopisov jubilarnih znamk, katerih prebitek je namenjen preureditvi pokopališča in spomenika naših padlih borcev v Parizu. Znamke po 50 par se prodajajo po 1 Din, one po 1 Din po 2 Din in one po 3 Din po 1 Din. Kupujte te znamke iz pišete do junakov, ki so padli za svobodo nas vseh.

— **Izvoz alkoholnih pijač.** Ministrstvo za kmetijstvo je obvestilo kr. bansko upravo v Ljubljani, da je minister za kmetijstvo z odlokom št. 51675/II z dne 31. avgusta t. l. poljedelsko ogledno in kontrolno postajo v Ljubljani, da sme v okvirju trgovinske pogodbe s Češkoslovaško izdati potrdila o analizi in kakovosti slivovke in tropinovca ter potrdila o vinskih analizah.

— **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave 20 komadov Lutzovih peči; do 6. oktobra pa glede dobave 500 komadov smolnatih bakelj, 500 pol smirkovega platna in 500 pol steklene papirja. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. — Dravsko intendantsko skladišče v Ljubljani sprejema ponudbe glede dobave jemenskega, — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. okt. ponudbe glede dobave 150 komadov redis peres, 200 komadov malih peres in 3 zavitkov prozornega platna, glede dobave 200 m jeklene žične vrvi ter raznega okovja. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca sprejema do 15. oktobra ponudbe glede dobave 30 komadov jamskih vozčkov. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Knjigovodstvo za samouke in za šole.** V založbi Učiteljske tiskarne je izšla pred kratkim prof. Franjo Sičeva knjiga »Knjigovodstvo za samouke in za šole«. Tako knjigo smo nujno potrebovali, kajti skoraj vse doslej izišle učne knjige te vrste, so zahtevale že neko predznanje o knjigovodstvu. Nova prof. Franjo Sičeva knjiga pa obravnava stvarno tako, da se more vsak, brez tuje pomoči, naučiti knjigovodstva. Knjiga je porazdeljena v 10 oddelkov, ki obravnavajo: inventuro, bilanco, žiro-koti, dvostravno knjigovodstvo, glavno knjigo, sklicevalne kolone, sirovo

bilanco, enomesečni kupčijski načrt, opis posebnosti o organizaciji knjigovodstva in ameriškano knjigovodstvo. Knjiga je zato velike koristi in jako potrebna zlasti trgovskim javcem in pomočnikom; koristna pa je tudi trgovcem, zaradi česar je je Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani priporočila vsem gremijem, naj jo naroče za svoje javce in uvede kot učno knjigo tudi v gremijalne trgovsko-nadaljevalne šole. Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani knjigo, ki se naroča v Učiteljski tiskarni, odnosno Učiteljski knjigarni, prav toplo priporoča. Cena knjigi je 28.— Din.

— **Živalske kužne bolezni v dravski banovini.** 25. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 23 dvorcih, svinjska rdečica na 13, steklina na 2, garjevost konj na 2, vranični prisad na 1, šuštaev na 1 in smrkavost na 1.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno in nekoliko topleje. Včeraj je bilo po večini krajev naše države deževno, posebno v Dalmaciji. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 16,9, v Ljubljani 16,2, v Zagrebu 15,8, v Mariboru 13,1, Skoplju 12,3, v Beogradu 9,8, v Sarajevu 7,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,7, temperatura je znašala 4,5.

Otvoritev prodajalne suhomesnatih izdelkov iz tovarne

K. RABUS I SIN
Se priporoča za obilen obisk cenjenemu občinstvu ter tudi samo prvovrstno in odlično mesnato robo za mal denar, kar jamči line te stare svetovno znane tovarne suhomesnatih izdelkov.

Za solidno in točno potrebo jamči
MURN VIKTOR,
LJUBLJANA, Mestni trg 3 — poleg rotovža

— **Bridka usoda lastovk.** V Bosni je doletela letos lastovke katastrofa. Pregodnja zima in sneg sta jih zalotila med selitvijo na jug. Letos so se začele lastovke seliti prej, kakor druga leta, a vendar je bilo že prepozno. Bosanske planine so bile že zasnežene in lastovke je zajel na poti snežni metej. V okolici Sarajeva jih je ustavila Bjelašnica. Njenih zasneženih vrhov niso mogle preleteti in zato so odletele na bosanske planote. Pa tu niso našle pribežališča, ker jih je zajel mraz tako, da so večinoma poginile. Zdej, ko je sneg skapnel, jih grebejo kmetje kar z lopatami. S planin so pršli v Sarajevo mrtvo lastovko s prstanom, na katerem je bil napis: »Rossiten-Germania G. 122.609«. Iz tega sklepajo, da so bile uboge lastovke na poti iz Nemčije v južne kraje.

— **Iz strahu pred tatovi zblaznel.** V vasi Porač blizu Dervente je začela v ponedeljek gorati hiša 60-letnega čevljarja Montigla. Na pomoč so prihiteli sosedje, ki so začeli gasiti, ne meneč se za starca. Starca je skočil k njim in jih začel poditi iz obnem, obenem je pa kričal, naj mu vrnejo 11.000 Din, ki jih je imel skrite v postelji in so z njo vred zgoreli. Sosedje so ogenj pogasili in ko so hoteli potegniti iz izbe posteljo, so opazili med blazinami ostanke večjega števila bankovcev po 1000 Din. Starca je za čepel v kotu na starj skrinji in kričal, da ne da svojega denarja in zlata, ki ga ima polno skrinjo. Sosedje so ga odpeljali v bolnico, kjer je zdravnik ugotovil, da je siromak zblaznel. Mož se je tako bal za svoj denar, da se mu je v strahu zanj omračil um.

— **Nesreča na Savi.** Na Savi se je v bližini kavarne Beograd pripetila huda nesreča. Inženjer mestnega vodovoda, Mihajlo Banič, se je z devetimi delavci peljal z malim motornim čolnom. Nasproti je privozil večji tovorni parnik. Zaradi valov, ki jih je povzročal parnik, se je začel čoln močno nagibati, naposled pa se je prevrnil. Inženjer Banič se je sam rešil s plavanjem, 6 delavcev so rešili mornarji, ki so prišli na pomoč, trije delavci pa so utonili.

— **Zastrupljenje z gobami.** V podravskem selu Kalinova se je vsa rodbina seljaka Pejića zastrupila z gobami. Stara mati je nabrala v gozdu gobe, ki so jih imeli za čerjo. Kmalu po večerji je postalo vsem, ki so gobe uživali, zelo slabo. Zaradi velikih stroškov pa niso hoteli klicati zdravnika, ki je zelo oddaljen. Šele naslednjega dne, ko je pol družine bilo že v nezavesti, so ga poklicali. Bilo pa je seveda že prepozno. Kljub takojšnemu prevozu v bolnico so umrli Pejić sam, njegov oče in mati ter trije otroci, dočim upajo zdravniki, da bodo ženi in dvema otrokoma še rešili življenje.

— **Iz ogorčenja nad kavarnami.** V ponedeljek zjutraj je začela delavka Persida Radoslavjevič v Beogradu kar tebi nič meni nič razbijati po vrsti velika okna kavarnarstva. Mimoidoči so jo zadržali, da ni razbila vseh oken. Ko jo je nekdo od zadaj prijel, se mu je iztrgala iz rok in ga udarila s sekuro v prsa. K sreči je ostal udarec brez hujših posledic. Kaj je napotilo delavko, da je začela razbijati kavarniška okna, še ni točno znano. Baje je njen mož prejšnje noči popival in kvartal in zato je razbila okna najlepše beograjske kavarne hoteli dati duška ogorčenju nad vsemi kavarnami.

— **Cela družina zastupljena z ogljikovim dioksidom.** V neki hiši v Alibunaru so našli v ponedeljek mrtvih vseh pet članov rodbine. V izbi je ležal mrtev tudi pes. Oblasti so uvedle preiskavo in izkazalo se je, da je vsa rodbina podlegla zastrupljenju z ogljikovim dioksidom.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustah, čelmem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefovke grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefovke« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefovka« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Z banske uprave.** Ban dravske banovine dr. Drago Marušič bo v petek 2. t. m. službeno odsoten in radi tega ne bo sprejel strank.

— **lj Podražitev sladkorja.** Z današnjim dnem se je v smislu zakona o ureditvi cen sladkorja in sladkorne pese sladkor podražil za 1 Din pri kg.

— **lj Gradbena dela.** V našem Cityju marljivo grade. Objekt III. palač Pokojniškega zavoda, ki je po zazidani ploskvi najboljše, raste v četrto nadstropje ob Beethovnovi ulici, strop tretjega nadstropja je v celoti zbetoniran. Pri nebotičniku betonirajo strop desetega nadstropja, ki je najvišje normalno nadstropje, ostala 3 višja nadstropja bodo namreč prav za prav le razgledni stolp, ki bo stal odmaknjen od celnih strani. Luckmannovo hišo so končno podrli do tal. Zdej podirajo kletne zidove. Od Kongresnega trga proti Gradišču se zdej odpirajo povsem drugač. perspektiva. Ne le zaradi prometa, temveč tudi zaradi zraka in sonca, ki so ju pogrešale nasproti stoječe hiše, ter iz estetskih razlogov je regulacija Gradišča na mestu.

— **lj Z naših cest in ulic.** Na Tržaški cesti so kanalizacijska dela domala končana. Zasuti je samo še nekaj jarka in odpeljati kupe zemlje, ki leže ob cestišču. V delu pa so še požiralniki nad kanali. V Tobačni ulici so napravili zadnje drni naravni desni hodnik. Na grobo posuto cestišče pa pride še cestni valjar, da ga dobro izravna in izgladi.

— **lj Novi most pri Koleriji,** ki bo vezal Lepi pot s Kopaljško ulico, bo širok 12 metrov. Betonski temelj na levem bregu je gotov, na desnem bregu bo pa dograjen ta leden, na kar prično staviti nad strugo lesen. konstrukcijo za gradnjo železobetonskega oboka. Na obeh bregovih je napravljen nad mostom betonski oporni zid, javne zadaj za zidom pa bodo zasuli. Z desnega brega napravijo do vode stopnice, da bodo perice lahko prale. Kadar bo most dograjen, pride vse okolje do večje lepote in veljave.

Prvovrstno portugalko toči hotel ŠTRUKELJ

— **lj Transformator,** ki stoji na križišču Bleivsejove, Tržaške, Groharjeve in Rimske ceste, bo kmalu izginil. Včeraj so začeli delavci kopati svet za njim, da se napravi podzemeljska betonska stavba, ki bo služila v isti namen. Nad bodočim transformatorjem bodo ravna tla, v notranjost podzemeljske stavbe bo pa držala železna lestevica. Tako pridejo v kratkem odatne stavbe do večje veljave in križišče samo do lepšega lica.

— **lj Mladi slovenski violinsti Karlo Rupel** koncertira prvič v letošnji sezoni v ponedeljek 5. oktobra v Unionski dvorani. Violinsti Rupel je izšel iz izvrstne Slaisove šole na našem drž. konservatoriju, kjer je diplomiral koncem šolskega leta 1927/28. Za tem je bil eno leto v šoli svetovnoznanega violinskega pedagoga prof. Ševčika v Pisku na Češkoslovaškem in bil eden njegovih najboljših in tudi najljubših gojenčev. Iz Piska je odšel v Pariz, kjer je bival dve polni sezoni, se še nadalje izobraževal in študiral pri najznamenitejših mojstrih svoje koncertne programe. Sadove svojega večletnega intenzivnega študija in igranja nam bo pokazal na koncertu v ponedeljek v Unionski dvorani. Sedeže dobite v Matični knjigarni.

— **lj IV. delavski prosvetni večer »Svobode in »Zarja«** bo v sredo 7. oktobra. Na sporedu je koncert »Zarja«, solo na violino in klavir, sopran, alt in bas solo, ter predavanje s skioptičnimi slikami o letošnji delavski olimpijadi na Dunaju. Pokazalo se bo nad 200 izvirnih krasnih slik.

— **lj Vzpom na Mont Blanc.** O tej velezanimiv temi in o svoji turi na najvišjo goro Evrope bo predaval s skioptičnimi slikami g. dr. Reya Oskar v salonu hotela »Miklič«. Predavanje se bo vršilo drevi ob 20. K obilni udeležbi vabi »Klub esperantistov« v Ljubljani. Vstop prost.

— **lj Klub esperantistov v Ljubljani** vabi esperantiste k skioptičnemu predavanju dr. Reya, ki se bo vršilo drevi ob 20. v salonu hotela »Miklič«. Tema: »Vzpom na Mont Blanc«. Vstopnine ni!

— **lj Ceneje nego v razprodaji in prj tem** le prvovrstno blago za plašče, obleke, zimске sukne in vsa ostala manufakturo nabavite pri znani tvrdki NOVAK na Kongresnem trgu.

— **lj Otvoritveni večer Jenkove plesne šole** bo jutri v četrtek 1. oktobra ob 20. v Kazini. Vabljeni vsi lanskeletni obiskovalci ter novi člani. Informacije in vpisovanje istotam.

1498-n
— **lj Gospodinske pomočnice opozarjamo,** da naj se čimprej prijavijo v shajališču Prečna ul. št. 2, da začetkom oktobra lahko otvorimo tečaj za šivanje, petje in nemščino, za weak tečaj je potrebno določeno število članic. V mesecih oktober in november sledite najlažje pouku, v decembru ste bolj utrujene, ker je v vsaki hiši dovolj dela. Pridite kmalu, da ne zadržujete onih, ki so se že prijavile in čakajo na vas.

— **lj Služkinje!** Segajte pridno po svojem stanovskem glasilu »Gospodinska pomočnica«. Celoletna naročnina stane Din 1,50 in je na prodaj v trgovini g. Darinke Vdovci v Gradišču, v trgovini Meglič v Pražakovi ulici in v trafikah.

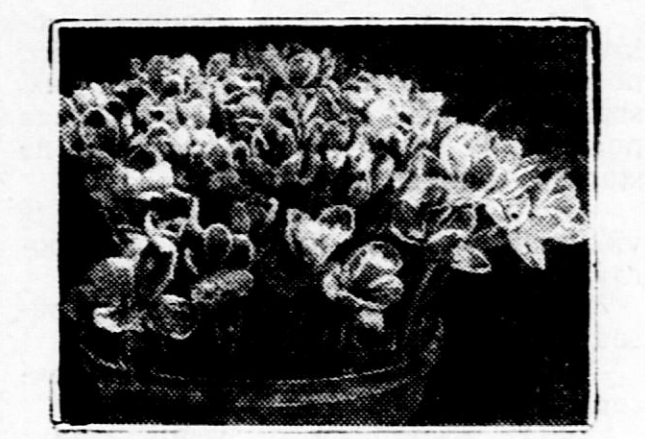
— **lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** Drevi vaje mešanega zbora.

— **Foto - sport** zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri FR. P. ZAJEC, optik. Ljubljana, Stari trg 9. Cenik brezplačno.

Jesen v botaničnem vrtu

Prekrasna je tudi jesen, ko rože povečajo glavice in ugašajo v čudovito lepih barvah

Ljubljana, 30. septembra.
Prezgodaj je padla slana in požgala cvetja. Bohotne dalije vseh barv in oblik ter ogromnih velikosti so opočene povesele cvetove. Vanitas vanitatum: prej najbujnejše krasotice, ki so jih zadnja leta olepšali gojitelji v Evropi in Ameriki do bajne krasote, so le še gnile kepe in le tam, kjer se jih je slana samo dotaknila, štrle po koncu nad povešenim listjem osmojeni cvetovi in razkazujejo svojo barvno intenzivnost in raznolikost, nimajo pa več moči, da bi se razvelele. Rdeče barve so izginile z vrto in zopet prevladujejo modri in rumeni odtenki, ki se je spomladi z njimi flora pričela. Medlo jesensko solnce ne more v cvetju več vzgati rdečih plamen.

Crocus v lončku

Prijateljja prirode najbolj presenečajo različni plodovi in, če pridele v botanični vrt na lžanski cesti, oglejte si ščetkasto kumarico — cucumis dipsacus. Barve zrele ali

ze zelene citrone je ta okrogli ježek, poln ostrih gostih bodic in podoben naši ščetici ali rešetarki, ki se imenuje dipsacus ter ga pisani liščki smatrajo za največjo slaščico. Obrabate v rokah ta čudoviti plod in obrabate ter se ne morete načuditi nežnemu prelivanju barve, niti lepoti oblike, ki prekaša z razporedbo in enakomernostjo svojih bodic najlepše kakteje — od daleč do vsaj korh svilen kokon, saj se tudi sveti kakor svila — pa je vendar le prozaična kumarica.

Čudovite so razne geometrično-pravilne glavice osov vseh vrst, a pravi čudež so stroki naše »žide« — asclepias, ki raste tudi že v naših najlepših vinorodnih krajih pri Krškem in Brežicah. Če odlučite dvojni svetlozeleni plašček, se vam odkrije majhen rjav storžek z lepo razporejenimi rjavimi luskinami kakor pri smrekovem storžu, a konec storža se sveti kakor najčistejša biserna matica. Stisnete svilen storžek in že vam sam raste v roki in se napihuje kakor bleščeč mehurček ki jih iz milnice delajo otroci. Najnežnejša bela svila izpreminja barve in se sveti kakor biserni prah, a že se posamezni pahuljci dvigajo v rahlem vetru in plavajo po zraku iskati novih domov, kjer spomladi zopet ozelene. Vedno več in več je židanega puha, da bi z njim napolnil košaro, če bi ne bežal izmed prstov. Kakšna sila in kako močan nagon je v teh malih rjavih zrcilih, da si na svilenih perutih iščejo novo življenje...

Našo najstrupenejšo rastlino kristavec — daturo — vsakdo pozna, ni pa še občudoval ornamentalne oblike njenih že odprtih plodov. Kakor s koralnimi perlami so posute razne divje rože, šipki, ki so pri kamni nešplji ali nešpljevcu — cotoneaster — razvrščene v nize med malimi živozelenimi trdimi lističi, kakor bi bile jagode in lističi nabrane po na tla pritisnjenih vejah. Težki rdeči kobulji kaline ali kačjega lesa — viburnum — upogibajo veje in dajejo pticam priliko, da izkazujejo svojo telovadno umetnost, pod njimi pa gore oranžni lampijoni Adamovih jabolk — physalis Alkekengi —, ki ne bodo ugašani vso zimo. Najbolj živo rdeči so pa plodovi divje paprike, ki moji plamteče plodove krepko proti nebu in jih ne poveša kakor debela vrtna paprika.

Trde kutine že dozorevajo, se rumene in duhte, tam v gošči pa leži polno njim podobnih okroglih hrušic ali kaj. To so ameriški črni orehi z mogočnega visokega drevesa z listi, podobnimi našemu jesenu. Debela zelena koža oreha diši močno po smoli in v trdi koščici je tudi malo zrno, slajše kot pri našem orehu.

Bliščeče oranžne kroglice ima tudi ves bodikavi divji krompir — solanum sisymbriifolium —, med cvetovi in ostrimi trni se pa še zibljejo lilaste beli cvetovi, kakor bi ne mislili na zimo. Tudi encijanovo modra drobna lobelija in raznobarvne petunije še cveto, a tudi divji vijoličastordecji železnjak ali sporiš — verberna tenera — se še kosa, da bi prekosila svoje vrtno sestre.

V najbujnejšem svetju so pa raznovrstne bele, sinje in vijoličaste jesenske atre ali nebine - amellus, Novi Belgii in Novae Angliae, ki sedaj kraste tudi vse vrtove v mestu in na deželi, nikjer drugje po vrtovih pa ne vidimo krasnega gema Ceanothus hybridus, ki ima svetlovijoličaste, drobnemu španskemu bezgu podobne kobulje. Še lepši grm je Lespedeza Sieboldi, ki svoje vinovo rdeče, naši grašiči podobne, goste cvetove sklanja na prožnih dolgih vejah do tal kakor s cvetjem posuto zeleno tančico.

Po tri metre in več visoke zapoznele solnčnice se željno obračajo za solncem in se mu ponujajo, ob njih pa razkazujejo vso svojo lepoto bele in rožne japonske anemone ter žari kakor cekin Escholzia californica z zlatemu maku enakimi cvetovi med srebrnkastim listjem. Vsa z živo modrimi cvetovi je še okrašena strupena prebioda, da drhte pred njo rožni klasovi dresna — polygonum Brunonii, ponosno se pa še dvigajo proti nebu visoke sinje sveče zvončice campanula pyramidalis.

Po travnikih so raztreseni ametisti podobni

leskov, ki jih vidimo v botaničnem vrtu v vseh barvah od bele, rožno lilaste pa do živahno modre. Najlepši podesek je colchicum Bornmülleri, ki ima živo rožnolilaste cvetove, velike kakor mala lilija ali tulipan, strupena je pa ta krasna cvetlica tako, da umre sladkosti žejna čebelica takoj, kakor sede na zlati pestič. Nekoliko manjši, a prav tako lep je Colchicum speciosum, bogato cvetoč pa slonokoščeno beli planinski podesek in še bogatejši snežno beli podesek colchicum Agrippinae. Vsi podleski so silno strupeni in imajo spomlad: grde, velike liste kakor tudi domači podesek, ki spomladi kvarijo naše travnike, da jih moramo populiti kot nadležen plevel in se z nezrelimi velikimi plodovi — pujski ali prešički — igrajo otroci. Pozno cvetoča rastlina se naglo šini po modernih vrtovih, vendar je pa bolj priporočljiv raznovrstni žafran, ker imamo tudi take, ki cveto jeseni. Žafran — crocus — niso strupeni in imajo tudi lepe tanke, travi podobne liste, ki ne motijo v trati. V botaničnem vrtu cvete sedaj prekrasni živo sinji crocus speciosus, prav lep pa je tudi nežno lilasto nadahnjeni crocus Kotschyanus in podobni mu zonatus. Vse pomladne krokuse lahko sadimo tudi v zabojčke, da imamo cvetje v sobi že v najhujši zimi takorekoč brez nege, ker ne rabijo razen viažne mivke ničesar. Imamo pa tudi tuje podleske, ki pokažejo na vrtu ali v parku svoje divne cvetove že celo skozi sneg. Prav posebne vrste rastline je pa pomladnemu rumenemu žafranu podobna zlatorumena Sternbergia lutea, ki spada k narcisam in amarilism ter je prav sedaj v najlepšem cvetju.

Tako nas zadnje jesenske cvetlice vodijo čez zimo v pomlad in glejte! tam ob strani cveto tudi duhteče prave vijolice. Marsikdo bi mislil, da sta jih premočila mraz in suša, da so oživele že sedaj, vendar pa so jesenske vijolice navadne vijolice, ki so jih naučili vrtnarji, da cveto pomladi in zopet jeseni.

Pisano cvetje izginja, zato se pa izpreminja listje v vseh barvah, kakor bi hotelo pokazati vso gorečo ljubezen do poslavljajočega se solnca. Nepopisno živo so barve nekega gloja, ki se mu listje izpreminja od temno zelene v bledorumen, zlato in v vse odtenke najlepših rdečih barv do temnega karmina in žametno tople rjave ter celo črne barve. Nežnejše in zamol-

Kodrasta krizantema

klešje ter še apartnejše so pa barve malim javorjvim listom podobnega listja tujeja Liquidambarja, da se ne moremo ločiti od tej bajne harmonije barv, ki jo je ustvarila in komponirala sama priroda. V kratkem bodo zagorele s plamenom tudi trte in se razcvete krizanteme, ki v njih stara japonska kultura vidi simbol solnca. Tedaj zvijemo šelesteče vence iz raznih slamic — helichrysum, ter jih položimo med veličastne krizanteme na grobove, kjer jih zagrne ples cvetja prekinjajoči sneg...

A. Galun

Iz Celja

— **c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani** za Celje in celjsko okolico se vrši v torek, dne 6. oktobra od 8. do 12. ure popoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, prtiličje, levo.

— **c Mestni avtobus.** Za zimsko polletje veljajo pričeni s prvim oktobrom sledeče izpremembe: 1. Proga Celje-Rog. Slatina se skrajša do št. Jurija ob Juž. železnici s povratkom od tam ob 13.34 proti Celju. 2. Proga Celje-Redica se s krajša do Mozirja in opusti jutranja in večerna vožnja. 3. Proga Celje-Log. Dolina se skrajša do Luč; ta avtobus bo vozil tudi v trg Rečico (poleti je vozil mimo trga). 4. Na progi Celje-Podsreda se zniža vozina na 38.— Din za celo prago, za ostale postaje sorazmerno. 5. Za čas od 1. oktobra do 1. junija se zniža nekoliko tudi vozina na progi Celje-Luč oziroma Celje-Mozirje. 6. Na vseh progah se vplejejo tour-retour karte veljavne dva dni z 10 do 20% popustom, to pa samo s končnim postaj in najvažnejših. Na vseh drugih progah ostane vse neizpremenjeno.

— **c Izgubljeno in najdeno.** V mestu je bila izgubljena pred dnevi 500 Din vredna zlata podobnoga damska zaponka s 5 kamni. Med Belgom in Razlagovo ulico je izgubil posestnik Franc Strečan z Lave s svojega voza 120 Din vredno vozno dvigalo. V Prešernovi ulici je bil najden manjši omet z različno manjvredno vsebino. Lastnik ga dobi pri tukajšnji policiji.

Lov na leve.
Domačin: Gospod, sledovi leva vodijo proti severu.

Lovec: V kateri smeri je pa jug?

Emile Gaborian:

Vampirji velemesta

Roman

Toda časti vredni posredovalec ni več nameraval siliti vanj z vprašanji. Bil je sam presenečen nad čudnim naključjem, ki mu je že opetovano privedlo tega fanta na pot. Drugi dan po tem ko je bila kuharica Roza omenila umetnika, ki mu je znana preteklost nje same in Paula Violina je bil zelo oprezen. Tantaine je bil odšel na poizvedovanje in prišel je bil do madame Poileveu, to se pravi do Andrea. Zdal pa je prišlo na dan, da je baš ta Andre ljubljeneč gospodične de Mussidan in da bi on utegnil postati nevaren njegovemu podjetju.

Zato je osredotočil vso svojo pozornost na Andrea. Slikar je ta čas vstal in začel govoriti zelo razburjeno. Govoriti je moral o samih resnih stvareh, kajti Modesta je prestrašeno sklepala roke nad glavo.

— Aha! Kdo pa je oni drugi, ki je močno podoben Angležu?

— Kaj? Ali res ne poznate barona de Breulh-Faverlaya?

— De Breulh? ... Tistega, ki je ...

— Ki je hotel vzeti gospodično de Mussidan ... seveda ...

Tristo vragov! — je vzkliknil Mascarat. Breulh in Andre sta torej prijatelja?

— No, vi ste pa res radovedni! Modesta je bila baš zapustila mlada moža, ki sta jo mahala proti avenue de l'Imperatrice, držeč se prijateljsko za roke.

— Vidim, — je dejal Mascarat, — da se je baron de Breulh hitro spriznal z mislijo, da je dobil košarico.

Košarico! On! ... Kaj vam tega nisem povedal? ...

Kaj še, niti govora ne more biti o košarici. Sam je namreč preklical svojo besedo.

To pot je znal Mascarat skriti silno presenečenje. Vprašal je Florestana še

o tem in onem, potem pa je smeje odšel. V resnici je bil pa zelo prestrašen. Misli, da je igra že dobljena, naenkrat se je pa prepričal, da je negotova, če že ne izgubljena.

— Kaj! — je mrmral srdito in stiskal pesti, — ko se že bližam cilju, naj bi mi naivna lučezna tega otroka prekrižala vse račune? Ne, to se ne sme zgoditi... Toda tem slabše zanj!

XXI.

Dr. Hortebize je bil že davno nehal razmišljati o Mascarotovih poveljih. Baptistinu je naročil in ubogal ga bo. To je še najudobnejše. In ker mu je Mascarat naročil naj dobro pazi na Paula Violaina se je strogo držal tega navdila. Odvedel ga je najprej k Martin-Rigalu, čeprav bankirja ni bilo doma, potem v svoj klub, končno pa v svoje stanovanje, kjer ga je pregovoril, da je pri njem prenoči.

Ker sta bedela pozno v noč, sta se zbudila pozno zjutraj. Sebe ob enajstih sta sedla k zajutрку, ko je prišel sluga povedat, da bi Tantaine rad govoril z gospodom.

Pri pogledu na tega usodnega pokrovitelja je Paul začutil, da mu vre kri po žilah. Naglo je vstal, rdeč kot rak, srdito plamtečih oči in tako grozečega pogleda, da se je bilo bati, da plane na starega sodnega eksekutorja.

— Končno sem vas našel! — je vzkliknil. — Stare račune morava poravnati.

Zdelo se je, da bodri starček teh besed ne razume.

— Račune? — je vprašal presenečeno.

— Da, gospod, da ... Menda vendar ne boste tajili, da me je madame Loupiasova po vaši krivdi dolžila tatvine.

— In kaj še?

— Ali niste prišli k meni? Stari sodni eksekutor je skomignil z rameni.

— Misli sem, da je vam gospod Baptistin vse pojasnil, — je odgovoril. Misli sem, da se hočete poročiti z gospodično Flavijo ... Bilo mi je rečeno, da ste zelo inteligentni fant.

Zdravnik je počil v smeh; Paul je spoznal, da je njegovo pozno ogorčenje

res smešno. Povesil je glavo in sedel ves osramočen.

— Če vas motim, gospod doktor, — je dejal stari, mi ne smete zameriti; pošilja me gospod.

— Je kaj novega?

— Mascarat prosi gospoda Paula, naj se ne oddalji od dr. Hortebize, temveč naj pošlje po svoje stvari v hotel, kjer je stanoval doslej, in se nastani tu.

Zdravnik je tako pomembno nakremžil obraz, da je Tantaine brž pripomnil:

— O, saj to je samo začasno. Naročeno mi je poiskati gospodu stanovanje. Paul je bil te vesti zelo vesel.

— No torej, dragi moj Tantaine, — je vzkliknil zdravnik radostno, — zdaj ko ste storili svojo dolžnost, sedite in zajtrkujte z nama.

Toda stari sodni eksekutor je odkimal z glavo.

— Hvala lepa za to čast, jaz sem že zajtrkoval. Sicer pa ne smem zamuditi niti minute. Zadeva vojvode de Champodca je zelo nujna in predno se spustim v boj, moram govoriti s tem lopovom Perpignanom. Takoj se napotim k njemu.

Skrivaj je pokimal z glavo tako, da Paul tega ni opazil; dr. Hortebize je na ta znak vstal in spremlj starca v predsobo; tu mu je Tantaine zašepetal:

— Pazi dobro na tega fanta, jutri te rešim te neprijetne dolžnosti... Ta čas ga pa lahko pripraviš ...

— Lahko se zaneseš name.

Vrnil se je k mizi in zaklical za starcem:

— Priporočam se Perpignanu!

Perpignan, s katerim se je Mascarat toliko pečal in h kateremu se je napotil zdaj oče Tantaine, je v Parizu zelo dobro znan. Nekateri pravijo: še predobro. Po krstnem listu se piše Izidor Crocheteau, toda sprejel in obdržal je ime svojega rojstnega mesta. L. 1815. je doletela Perpignana, ki mu je bilo takrat petdeset let huda nesreča.

Kot šefa kuhinje v neki restavraciji v Palais - Royalu so ga zasačili pri slepariji z dobavitelji, moral je pred sodišče in obsojen je bil na tri leta ječe.

Sladkor in sladkorna bolezen

Domneva, da povzročajo sladkorno bolezen sladkor, da torej dobi to bolezen človek, ki uživa mnogo sladkorja, je še vedno močno razširjena. Prof. dr. Leschke, ki se je dolgo in temeljito bavil s sladkorno boleznijo, je pa prišel do zaključka, da sladkor ni v nobeni zvezi z njo. V Nemčiji se je zadnje čase konzum sladkorja zelo povečal, sladkorna bolezen se pa zato ni nič bolj razširila.

Kakor pri mnogih drugih boleznih, je tudi pri sladkorni odločilno podedovano ali prirojeno nagajenje. Zato nalezljivo večkrat na več bolnikov v eni rodbini. Često povzročajo sladkorno bolezen razdrapani ženci. S sladkorjem ima sladkorna bolezen skupno samo ime kar se tiče njenega začetka. Bolnik se mora pač varovati sladkorja, ker mu škoduje. Da pa uživanje sladkorja v velikih množinah ne povzroča sladkorne bolezni, je razvidno tudi iz tega, da je sladkorna bolezen najmanj razširjena med ljudmi, ki porabijo največ sladkorja.

Grof Karolyi proti kapitalistom

Svarila kapitalističnemu svetu, naj se spomenuje in uredi svoje razmerje do proletariata tako, da bodo lahko svojim potrebam in sposobnostim primerno živeli vsi pošteni ljudje na zemlji, se vedno bolj množe. Misleči ljudje prihajajo do spoznanja, da se temelji našega družabnega življenja majejo in da bo treba urediti razmerje človeka do sočloveka na novih, duhu časa odgovarjajočih načelih. To spoznanje prodira seveda vedno bolj v one vrste, kjer je zasačena krivična delitev dela in jela najhujše rane, tu pa tam se pa svarilno oglašajo tudi ljudje, o katerih bi človek mislil, da morajo biti s sedanjim družabnim redom več kot zadovoljni. Tako se je oglašal zdaj tudi znani madžarski aristokrat grof Emerik Karolyi, ki je vzbudil s svojo brošuro na Madžarskem pravo senzacijo.

Ta konzervativni madžarski aristokrat je napisal brošuro, v kateri zahteva, naj država takoj zaseže rodbinska in cerkvena imetja in ukrene radikalne socialne reforme, skratka postavi naj ves družabni red na nove temelje. Grof Karolyi napoveduje strašno svetovno katastrofo, če se kapitalisti pravočasno ne spometujejo. Njegova brošura je izzvala tem večje začudenje med madžarskim ljudstvom, ker je grof Karolyi eden najbogatejših veleposetnikov na Madžarskem, obenem pa predsednik velike banke in brat sedanjega ministrskega predsednika. Njegova hčerka je omožena s starejšim sinom regenta Horthyja. Če bi vlada upoštevala njegove nasvete, kar je seveda izključeno, gastvu.

Tudi aristokratom prede slaba

Angleški listi poročajo o mnogih angleških aristokratih, ki jih je pripravila finančna kriza ob vse premoženje ter jih potisnila v položaj siromašnih ljudi, ki se morajo trdo boriti za vsakdanji kruh. Med njimi so tudi predstavniki najvišje angleške aristokracije in celo sorodnik angleškega kralja markiz of Carisbrooke, ki se preživlja kot zavarovalni agent. Lord Hamilton of Dalzell ima trgovino z mlekom, lord Burgh je pa otvoril v kletnih prostorih v mestu Kensingtonu atelje za damske klobuke. Lord Ossulston se je posvetil avijatici in je zdaj pilot, njegova žena pa vodi pralnico.

Takih primerov navajajo angleški listi več. Mnogim angleškim aristokratom se godi zelo slabo, ker se niti z ročnim delom ne morejo preživljati. Baron Buckworth Herne Soame se je preživljal nekaj časa kot dlnar, zdaj je pa že več mesecev brez dela in dobiva kot brezposelni 13 šilingov podpore na teden. Njegova žena pa doma kuha, pere in opravlja sploh vsa dela, ki so bila prej pridržana služinčadi. Vesela in srečna je, če mož sploh kaj zasluži, da mu more skuhati skromen obed.

Hotel „Lloyd“ Restavracija
toči pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. Črni in beli sladki mošt liter 10 Din. — Vsako sredo in četrtek domače jetrne in krvave klobase. Sprejemajo se abonenti na hrano. — Menu kosila po 12 in 14 Din.

Najboljše violine
strune, citre, tamburice, kitare, telovadni rogovi ter sploh vse glasbeno orodje v velikanski izbiri.

ALFONZ BREZNIK,
zapriseženi strokovnjak

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7

Najboljši nakup za zimo

NOGAVIC in BOKAVIC za moške, ženske in otroke, PLETENIN, maj, jumperjev in puloverjev, žepnih robcev, kravat, srajc, gumbov, ČIPK in VEZENIN, volne in bombaža, ročnih torbic, AKTOVK, dežnikov, vseh potrebščin za ŠIVLJE, KROJAČE, ČEVLJARJE, SEDLARJE in TAPETNIKE

samo pri

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo.

Makulturni papir
leži à Din 4—

Prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Hranilnica dravske banovine
prej Kranjska hranilnica

Ljubljana Knafleja ul. 9

Obreduje vloge po najvišji obrestni meri

Najvarnejša naložba denarja, ker jamči za vse vloge Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Jugošport
r. z. z. o. z., Ljubljana

Pisarna: Borštnikov trg, 3/1, telefon 25—18.
Prodajni lokal: Miklošičeva cesta 34, tel. 33—33.

(Gramofon — Razberger)

Največja zaloga gramofonov vseh znamk, gramofonskih plošč v največji izbiri (zaloga preko 20.000), smuči, smučarske potrebščine, sklopni čolni, fotografski in radioaparati in vse foto- in radio potrebščine po najugodnejših cenah.

Izposojevalnica gramofonov in plošč posluje: Borštnikov trg 3/1 od 1/2 14. — 1/2 16. in od 18. — 1/2 20. ure. Velika izbira najraznovrstnejših plošč, ki se vedno izpopolnjujejo z novitetami. — Prodaja rabljenih plošč po nizkih cenah.

OSVALD DOBEIC
Ljubljana
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, kratkega in modnega blaga po najnižjih cenah.

Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

NA DEBELO! NA DROBNO!

REDKA PRILIKA!

Nudi se Vam priložnost, da lahko kupite po neverjetno nizkih cenah umetniške slike, narodno vezi in keramiko v jugoslovenski ornamentiki. Po veliki turneji po Dalmaciji in jadranskih kopališčih se prodajajo od danes naprej vse umetniške slike in ostali umetniški predmeti za polovico katalogske cene. Izložba obsega več kot 2000 umetniških predmetov v prostorni verandi na vrtu kavarne »ZVEZDA«. Krasen pregled! Neobveznost kupovanja! Prosto vstopnine. Odprto ves dan. Vhod skozi vrata. Dijakom je dovoljeno kopirati brezplačno narodno ornamentiko!

Strojepisni pouk
dnevni in večerni tečaji. Učna ura 4 Din. Voisovanje vsak dan. — Christofov učni zavod Ljubljana, Domobranska c. 7. 7221

Oddaja stanovanja!
Stanovanje na Mirju, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, kabineta, kopalnice in ostalih pritliklin oddam mirni snažni stranki brez otrok s 1. novembrom. Naslov nove uprava »Slov. Naroda«. 7222

Kupim parcelo v Ljubljani
Ponudbe z natančnim opisom lege, velikosti in skrajno ceno na upravo »Slov. Naroda« pod »Stavbena parcela«/2723.

Kratek klavir
ali pianino prvovrstne znamke, dobro ohranjen, takoj kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Naroda« pod »Klavir«/2720.

Gospoda
ki je pomotoma zamenjal klobuk v jedilnem vozu, proca Brežice—Ljubljana, se naprosi oddati istega v trgovini Kette, Ljubljana, kjer dobi svojega. 2726

Hočete k FILMU?

Pišite na: Interfilm Studio-Gesellschaft Berlin - Lichterfelde W. 39. 2631

OSAMLJEN GOSPOD
star 32 let, s stalno službo in premoženjem, pomagal bi z denarnimi sredstvi, vsled tega išče znanja s samostojno gospodično ali gospo. Samo resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Osamljenost 2713«. — Tajnost strogo zadržana.

Modroce
peresnice, žimnice, otomane, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah

F. Sajovic,
LJUBLJANA, Stari trg št. 6

PEKOVSKEGA VAJENCA
močnega, iz poštene kmečke hiše, z dobrimi šolskimi spričevall, od 15—17 let starega, sprejemem s vso oskrbo. Ponudbe na Frank Kos, Mokronog. 2712

BUKOVA DRVA TRBOVELJSKI PREMOG
pri tt. »KURIVO« LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 33 (na Balkanu) Telefon 34—34

Za damske plašče
Največje vzorce in veliko izbiro ter najfinišje angleško in češko blago za obleke in

zimске suknje
nabavite najugodnejše v specialni trgovini sukna

Novak, Ljubljana
Kongresni trg št. 1c
(nasproti Nunske cerkve)
Prvovrstno blago in najceneje.

Specijelni entel oblek in volan
francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana
(poleg hotela Štrukelj)

»BREDA« žepni robci 1 m. Din 2.—. — Namodernejše vezenje zavese, pregrinjali in perila.

Čar in moč cvetlic
1911. Blumenhof, Helligom, Holland. 1931.

Naša splošno znana cvetličarna, slovita po svojih krasnih cvetličnih kulturah in udeležbi na razstavah v Antwerpenu, Londonu in Parizu nudi letos ob svoji dvajsetletnici obstoja svojim cenjenim odjemalcem jubilejsko cvetlično zbirko

Bogata bo v barvah, vonjave bodo mile.

Naj ob tej priliki nihče ne pozabi počastiti nas z naročili. Ljubiteljice in ljubitelji cvetlic pa posebej opozarjamo na omenjeno našo jubilejsko zbirko, ki je sestavljena strokovnoznanstveno in bodo v njej zastopane izbrane barve, kakor: rdeča, bela, modra, rumena, roza, violetna, vijoličasto-modra in črna.

Pri pošiljavi se vsaka vrsta rastlin posebej ovije in opremlj z imenom.

Zbirka bo obsegala:

40 tulipanov, navadnih, in 40 polnih v 4 barvah.
10 hijacint, navadnih, in 10 polnih v 4 barvah; edinstveno tako glede barv kakor finega vonja.
15 narcis, navadnih, in 15 polnih v 4 barvah.
25 Crocus ali zimske kraljice, 25 holandskih Iris.
25 Muscarus ('zelo ljubke), 30 zvončkov.
10 Madona-lilij, 25 Scilla Siberica.
50 cvetličnih cebulic, pripravilnih za sobno kulturo, in sicer od hijacint, tulipanov, narcis in Crocus (sestava od nas).

Ravnanje s cvetlicami je zelo preprosto in bo opisano v naših navodilih (v nemškem, francoskem in angleškem jeziku).

Pogoji: Naprejšnje plačilo 12 R. M. Povzettej na dom 18 R. M. Nagia pošiljatev blaga po pošti. — Dvojna zbirka 22 R. M. — Za trgovine na debelo posebni pogoji in cene. — Vsaki pošiljavi dodamo zastoj 10 Pola Negri-telohov (cvetočih ob Božiču).